

Sygn. akt V KK 107/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Rafał Malarski

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **M. W.**

skazanego z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 14 kwietnia 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt VII K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt VII K (...), uznał M. W. za winnego tego, że w dniu 1 maja 2018 r. na drodze krajowej [...], w pobliżu Z., kierował samochodem osobowym marki F. o numerze rej. (...), nie stosując się do decyzji z 11 lutego 2012 r. (nr KD. (...)) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii „B”, wydanej przez Starostę M., tj. popełnienia

przestępstwa z art. 180a k.k. i za to na podstawie art. 180a k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42 § 1a k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 22 lutego 2019 r.

Od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego kasację wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść skazanego, na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i § 2 k.p.k. zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego - art. 180a k.k., polegające na skazaniu M. W. za popełnienie czynu z art. 180a k.k., pomimo iż zarzucone mu zachowanie wypełniało jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.” W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Przed przystąpieniem do rozważań wskazać należy, że jak trafnie zauważono w uzasadnieniu kasacji, z dołączonej do akt sprawy decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami wynika, iż została ona wydana w dniu 11 lutego 2014 r., a nie jak ustalił Sąd orzekający (powielając błąd z aktu oskarżenia), w dniu 11 lutego 2012 r. (k. 27/tom I). Powyższy błąd należy jednak potraktować jako oczywistą omyłkę pisarską, którą można sprostować w trybie art. 105 k.p.k. w każdym czasie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 180a k.k. odpowiedzialności karnej podlega ten, kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, prowadzi pojazd mechaniczny, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Warunkiem odpowiedzialności karnej, jak wskazano w kasacji, jest zatem nie tylko samo zachowanie polegające na kierowaniu pojazdem bez posiadanych uprawnień, ale zachowanie takie musi wynikać z niezastosowania się do wydanej uprzednio decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami.

Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że zachowanie sprawcze opisane w art. 180a k.k. polega na prowadzeniu pojazdu mechanicznego przez osobę, której decyzją właściwego organu zostały cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami. Warunkiem odpowiedzialności na podstawie art. 180a k.k. jest pozbawienie sprawcy uprawnień do kierowania pojazdami na mocy decyzji właściwego organu. Brak takiej decyzji oznacza, że nie zostało wypełnione wskazane znamię. Przestępstwo to ma charakter formalny, nie jest wymagane nastąpienie jakiegokolwiek skutku. Przestępstwo to może popełnić tylko osoba, wobec której decyzja administracyjna zapadła, ale tylko w okresie, na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia (zob. postanowienie z dnia 16 stycznia 2019 r., sygn. akt III KK 558/17, Legalis nr 1865245, czy wyrok z dnia 20 listopada 2020 r., sygn. V KK 429/20, Legalis nr 2500628). Wskazanie w decyzji okresu, jak podniósł Sąd Najwyższy w sprawie V KK 429/20, na który uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi zostały cofnięte - i w którym ich ponowne uzyskanie nie jest możliwe - sprawia, że od daty kończącej ten okres, decyzja ta nie stanowi już przeszkody do odzyskania lub ponownego uzyskania uprawnień, o jakich mowa. Zatem, prowadzenie pojazdu mechanicznego po zakończeniu okresu wskazanego w decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, ale bez ich odzyskania, nie jest niestosowaniem się do decyzji o ich cofnięciu, lecz jedynie prowadzeniem pojazdu bez posiadania uprawnień. Tym samym, zachowanie takie nie wyczerpuje znamion przestępstwa z art. 180a k.k., a stanowi jedynie wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.

Z lektury akt sprawy wynika, że wobec M. W. w dniu 11 lutego 2014 r. została wydana decyzja o cofnięciu na okres od dnia 24 stycznia 2013 r. do dnia 24 stycznia 2016 r. uprawnień do kierowania pojazdami kategorii B (decyzja Starosty M. nr KD. (...)(k.27). Podstawę wydania tej decyzji stanowił prawomocny od dnia 24 stycznia 2013 r. wyrok Sądu Rejonowego w S., sygn. akt II K (...), na mocy którego orzeczono wobec M. W. środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat (dane o karalności k. 31v.).

Zgodnie z art. 182 § 2 k.k.w. organ administracji wykonujący wyrok orzekający zakaz prowadzenia pojazdów jest związany jego treścią, a więc może cofnąć uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi tylko na okres ściśle

określony w wyroku oraz nie może wydać tych uprawnień w okresie i zakresie obowiązywania zakazu (art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami - Dz.U. z 2016 r. poz. 627).

Z analizy akt wynika, że odebrane oskarżonemu prawo jazdy znajdowało się nadal w depozycie Starostwa Powiatowego w M. (pismo z dnia 26 czerwca 2018 r. k. 26). Oznacza to, że po upływie wskazanego w decyzji okresu cofnięcia uprawnień, M. W. nie podjął działań mających na celu ponowne uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Nie ulega wątpliwości, że w dniu 1 maja 2018 r., a zatem po upływie 2 lat od wskazanego w decyzji okresu, oskarżony kierował samochodem osobowym na drodze publicznej nie posiadając nadal uprawnień.

W tej sytuacji za błędne należy uznać stanowisko Sądu Rejonowego, że M.W., będąc zatrzymany w dniu 1 maja 2018 r. jako kierujący pojazdem mechanicznym po upływie wskazanego w decyzji okresu, na który miał cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi, popełnił występki z art. 180a k.k. Prowadził on wówczas pojazd mechaniczny nie mając do tego uprawnień, niemniej jednak nie był osobą, która nie zastosowała się do wydanej w dniu 11 lutego 2014 r. decyzji. Brak uprawnień do prowadzenia pojazdów w dniu 1 maja 2018 r. nie wynikał bowiem z wydanej decyzji o cofnięciu uprawnień, ale z braku podjęcia przez oskarżonego działań zmierzających do ponownego ich uzyskania.

Tym samym zachowanie M. W. nie wyczerpuje znamion występkę z art. 180a k.k. (jego zachowanie nie wyczerpuje bowiem znamienia „nie stosując się do decyzji”), a stanowi jedynie wykroczenie z art. 94 § 1 k.w. W konsekwencji, skazując M. W. za popełnienie występkę z art. 180a k.k., Sąd Rejonowy rażąco naruszył ten przepis. Nie ulega wątpliwości, że uchybienie to miało istotny wpływ na treść skarżonego kasacją wyroku.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy w Z. będzie miał na uwadze przedstawione zapatrywania, a także będzie miał w polu widzenia znaczenie daty popełnienia czynu zarzuconego oskarżonemu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

